

A k a d e m i c k ý BULLETIN

**10/94 AKADEMIE
VĚD
ČESKÉ
REPUBLIKY**

Z 24. zasedání Akademické rady AV ČR

Zasedání Akademické rady AV ČR se konalo 31. května 1994 a řídil je předseda AV ČR Rudolf Zahradník.

AR vyslovila souhlas s návrhem složení pracovních komisí IV. zasedání Akademického sněmu a s návrhem jeho podrobného časového rozvrhu (bod III).

Písemné podklady pro návrh usnesení IV. zasedání Akademického sněmu AV ČR zdůvodnil K. Jungwirth (bod IV). V rámci tohoto bodu J. Kamarád seznámil účastníky se zprávou Dozorčí komise a s návrhem na úpravu jejího statutu, které budou předloženy členům Akademického sněmu. Na základě doporučení obsaženého v této zprávě byla dohodnuta konkretizace navrhovaného podkladu pro usnesení Akademického sněmu v záležitosti úkolů Grantové agentury AV ČR.

Zprávu o průběhu a výsledcích atestací vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých útvarů pracovišť AV ČR (bod V) přednesli K. Jungwirth, H. Illnerová a V. Herold, kteří mimo jiné upozornili na některé problémy atestací v jednotlivých vědních oblastech, zejména na rozdílnost přístupu některých vědeckých pracovišť při zařazování pracovníků do platových tříd. (Plné znění zprávy je uveřejněno v tomto čísle Akademického bulletinu.)

O průběhu a výsledcích jednání konkurzních komisí a vědeckých rad na obsazení funkcí ředitelů Parazitologického ústavu a Ústavu molekulární biologie rostlin AV ČR informovali H. Illnerová a E. Paleček (bod VI). K. Jungwirth navrhl personální opatření týkající se ukončení činnosti Ústavu dozimetrie záření.

AR vyzvala na vědomí výsledky výběrového řízení na obsazení funkcí ředitelů pracovišť AV ČR a uvolnila z důvodu ukončení čtyřletého funkčního období RNDr. Jiřího Loma, DrSc., z funkce ředitele Parazitologického ústavu AV ČR ke dni 31. 5. 1994 a vyjádřila mu poděkování za vykonanou práci.

Na základě návrhů vědeckých rad příslušných pracovišť AR jmenovala RNDr. Liboru Grubhoffera, CSc., do funkce ředitele Parazitologického ústavu AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky a RNDr. Vítu Našince, CSc., do funkce ředitele Ústavu molekulární biologie rostlin AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky.

AR konečně ve smyslu čl. 52 Stanov Akademie věd pověřila vedením Ústavu dozimetrie záření AV ČR Ing. Františka Spurného, DrSc., s účinností od 1. 6. 1994 do doby ukončení činnosti pracoviště.

Návrhy Fyziologického ústavu AV ČR na udělení čestných plaket (bod VII) uvedli R. Zahradník a H. Illnerová. AR vyslovila souhlas s udělením zlaté oborové čestné plakety J. E. Purkyně za zásluhy v biologických vědách Pavlu Hametovi, MD, PhD, CSPQ, FRCP(C), Centre de Recherche Hotel-Dieu de Montreal Hospital, a Prof. Jacopo Meldolesimu, profesoru farmakologie na Univerzitě v Miláně.

Písemný návrh na zrušení interních norem AV ČR (bod VIII) zdůvodnil F. Novák s ohledem na vydání nové právní úpravy. AR zrušila ke dni 30. 6. 1994 interní normy AV ČR: „Zaokrouhlování mezd a platů“ (č.26/1964), „Zameštnávání cizinců na pracovištích ČSAV“ (č. 8/1991), „Zabezpečení pracovního uplatnění absolventů škol“ (č. 13/1991). Dále pak uložila V. Petrusovi zajistit do 30. 6. 1994 vydání hromadných dopisů, týkajících se problematiky zaměstnávání cizinců na pracovištích AV ČR a zabezpečení pracovního uplatnění absolventů škol.

K. Jungwirth podrobně informoval o organizačních opatřeních ke sloučení Ústavu dozimetrie záření s Ústavem jaderné fyziky AV ČR (bod IX). Potřebné úkony jsou prováděny v součinnosti s řediteli pracovišť a podle metodiky skupiny ZOZ KAV. AR schválila navržený postup ukončení samostatné činnosti Ústavu dozimetrie záření AV ČR.

J. Niederle informoval, že se 17. května 1994 v Bratislavě uskutečnilo výběrové řízení pro udělování stipendií mladým českým vědcům v rámci Royal Society Postdoctoral Fellowship Programme (bod X). Stipendia byla udělena čtyřem vědcům – Dr. J. Trifajoví (FMF UK Praha), Dr. M. Růžičkovi (ÚCHP AV ČR), Dr. J. Chlebounovi (ÚTAM AV ČR) a Dr. I. Koupilové (LF MU, Brno).

Na základě písemného materiálu J. Niederle zdůvodnil návrh Rady pro zahraniční styky, sledující členění konkurzních komisí pro výběr uchazečů na zahraniční cesty podle struktury sekcí Akademie věd (bod XI). V rozprávě bylo dohodnuto doplnit konkurzní komisi č. 7 (sociálně ekonomické vědy) o další zástupce (Knihovna, příp. Ústav státu a práva).

AR vyslovila souhlas s personálními změnami ve složení devíti oborových konkurzních komisí ve smyslu předloženého materiálu

Předseda AV ČR profesor R. Zahradník při odevzdávání Čestné zlaté plakety G. J. Mendela za zásluhy na poli biologických věd Prof. Dr. med. Jürgenu Aschofovovi. (více na str. 5)

Foto J. Plechatý

s připomínkou, uložila J. Niederlovi poděkovat uvolněným členům konkurenční komisí za jejich práci a v součinnosti s V. Heroldem dořešit personální obsazení konkurní oborové komise pro sociálně ekonomicke vědy.

Návrh na jmenování nového člena Rady Fondu AV ČR pro vydávání vědecké literatury (bod XII) uvedl J. Palouš, který současně upozornil na problémy spojené s proplácením příspěvků poskytovaných Radou Fondu pro vydávání vědecké literatury. V diskusi bylo dohodnuto, že řešení bude připraveno v pracovní skupině ve složení J. Palouš (svolavatel), H. Illnerová, K. Jungwirth, F. Novák, P. Spunar a F. Kubíček. AR jmenovala Ing. Ladislava Lukšana, DrSc. (Ústav informatiky a výpočetní techniky AV ČR) členem Rady Fondu AV ČR pro vydávání vědecké literatury ke dni 1. 6. 1994.

Postup a přijaté zásady pro vytvoření nové komise pro výběr ředitele Ústavu státu a práva (bod XIII/1) zdůvodnil V. Herold. V diskusi byly objasněny některé přístupy z průběhu prvního konkurenčního řízení, jehož výsledek neakceptovala vědecká rada ÚSP. Dále bylo s ohledem na vznesenou námitku dohodnuto snížit počet členů komise. Rovněž bylo doporučeno urychlit proces výběru ředitele tak, aby nový ředitel byl jmenován již od 1. 7. 1994.

AR jmenovala komisi pro výběr ředitele ÚSP AV ČR v tomto složení:

PhDr. Petr Kratochvíl, CSc. (člen AR AV ČR) – předseda, JUDr. Petr Fišer (Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci), prof. JUDr. Dušan Hendrych (Právnická fakulta UK, Praha), JUDr. Milan Kindl, CSc. (Ústav státu a práva AV ČR), JUDr. Miloš Matula, CSc. (Ústav státu a práva AV ČR), prof. JUDr. Miroslav Potočný, DrSc. (Právnická fakulta UK, Praha), JUDr. Josef Skála, CSc. (Ústav státu a práva AV ČR), prof. JUDr. Valentin Urfus, DrSc. (Právnická fakulta UK, Praha), prof. JUDr. Alena Winterová (Právnická fakulta UK, Praha), JUDr. Pavel Zářecký, CSc. (Úřad pro legislativu).

J. Syka seznámil přítomní s úkoly, které vyplývají pro AV ČR z usnesení vlády č. 283 ze dne 25. 5. 1994 o zásadách vlády pro oblast výzkumu a vývoje, zejména s požadavkem předložit vládě ČR do 31. prosince 1994 návrh zásad zákona nahrazujícího zákon České národní rady č. 283/199Sb., o Akademii věd ČR, v souladu s přijatými zásadami (bod XIII/2). Zároveň upozornil na to, že uplatnění zásad přinese některé problémy ve financování Akademie věd v příštím roce s ohledem na předpokládaný podíl institucionálních a účelových finančních prostředků. V obšírné rozpravě byly vyjasňovány některé aspekty předpokládaných změn. Bylo konstatováno, že v úhrnu může snižování institucionálních prostředků Akademie mít za důsledek potlačování provádění její aktivní vědní politiky. Rovněž byla zdůrazněna potřeba vytvoření promyšleného mechanismu přidělování finančních prostředků a jeho postupného zavádění.

AR vzala na vědomí informaci M. Šolce o výsledcích 2. zasedání Akademického hodnotitelského grémia, které se konalo dne 30. května 1994 (bod XIII/3). Předpokládá se, že během tohoto roku bude hodnoceno 16 vědeckých pracovišť. V diskusi bylo dohodnuto, že k některým otevřeným otázkám, týkajícím se uplatňování systému nezávislého hodnocení vědeckých pracovišť, se uskuteční setkání vedení AHG a předsednictva AR v červnu t.r.

V průběhu jednání R. Zahradník poděkoval J. Sykovi, uvolňovanému členu AR z důvodu jeho jmenování ředitelem Ústavu experimentální medicíny, za vykonanou práci v Akademické radě. Zároveň vyslovil poděkování J. Kamarádovi a celému kolektivu Dozorčí komise za konstruktivní přístupy při řešení společných problémů.

Zpráva o průběhu a výsledcích atestací vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých útvarů pracovišť AV ČR

Podle Stanov AV ČR a v souladu s vládou schváleným transformačním projektem Akademie je hlavním smyslem pravidelných atestací vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých útvarů pracovišť AV ČR především:

- přispívat k zajištění a zvyšování vědecké úrovně pracovišť včetně jeho koncepční a personální politiky,
- stimulovat hodnocené pracovníky a napomáhat volbě vhodné orientace jejich vědeckého vývoje,
- zajišťovat podklady pro odpovídající platové ohodnocení pracovníků, zejména pro jejich správné a včasné zařazení do příslušné platové třídy.

První atestace, které proběhly na pracovištích AV ČR do 10. února 1994, měly navíc ještě další specifické úkoly:

- navrhnut rozšíření vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých útvarů pracovišť na vědecké pracovníky – plnoprávné členy shromáždění vědeckých pracovníků vědeckých pracovišť Akademie – a na odborné pracovníky s vysokoškolskou kvalifikací,
- doporučit v souladu s transformačním projektem Akademie přechod převážné části vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých útvarů z dosavadních pracovních úvazků na dobu neurčitou na pracovní úvazky na dobu určitou,
- ověřit zařazení atestovaných pracovníků do platových tříd a navrhnut odstranění případných nesrovnalostí.

Akademická rada v zájmu usnadnění postupu při atestacích na pracovištích AV ČR vydala 25. 8. 1993 své doporučení k hodnocení činnosti vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých oddělení pracovišť AV ČR (dopis č.j. 9213/SAVR/93). Vlastní průběh a kritéria hodnocení byly ponechány na ústavech AV ČR, přičemž všechna vědecká pracoviště AV ČR předložila zprávu o uskutečněných atestacích.

Hodnocení formou atestací se v zásadě týkalo všech vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých útvarů pracovišť. Nebylo však třeba atestovat např. ředitely pracovišť, jejichž činnost je hodnocena jinými grémii v jiných kontextech a termínech. Obdobná situace je i u účastníků vědecké výchovy, aspirantů a doktorandů. Také emeritní vědecké pracovníci – dříchoďci a hostující pracovníci nemuseli být atestováni, pokud pracují na snížený resp. krátkodobý úvazek. Atestování dálé nebyli pracovníci na dlouhodobých stážích v zahraničí, dlouhodobě nemocní a ženy na mateřských dovolených.

Celkově bylo v Akademii k 1.1.1994 zaměstnáno 3366 pracovníků s vysokoškolským vzděláním a do 10.2. prošlo atestacemi 2780 VŠ pracovníků. Na základě atestací bylo do kategorie vědeckých zařazeno 2171 pracovníků a do kategorie odborných s vysokoškolským vzděláním 603. U zbyvajících šesti pracovníků se na základě atestací uvažuje o rozvázání pracovního poměru.

Kritéria pro hodnocení stanovovali ředitelé pracovišť jimi jmenovaným atestačním komisím po projednání ve vědecké radě ústavů, což je plně v souladu s právní subjektivitou pracovišť. Současně jsou však výsledky takových atestací v různých ústavech vzájemně těžko souměřitelné. Tím lze také vysvětlit skutečnost, že i rozptyl v poměru počtu pracovníků úvazků atestovaných pracovníků na dobu určitou a neurčitou, dosahující i krajních hodnot, je mezi jednotlivými ústavy výrazně vyšší než např. mezi jednotlivými sekczemi nebo oblastmi věd. Konkrétně 21 ústav má s atestovanými pracovníky uzavřeny smlouvy pouze na dobu určitou (3 – OV I, 10 – OV II, 8 – OV III), zatímco jeden ústav (ÚTAM) neuzavřel ani s jedním z atestovaných pracovníků smlouvu na dobu určitou.

Celkově byla **uzavřena smlouva** na dobu určitou s 62 % atestovaných pracovníků ústavů OV I, 88 % pracovníků ústavů OV II a 86 % pracovníků ústavů OV III. Ve všech třech oblastech věd tedy přešla velká většina atestovaných pracovníků na smlouvy na dobu určitou, přičemž cílový stav leží patrně někde mezi současným stavem v OV I na jedné straně a v OV II a III na straně druhé. Z atestovaných pracovníků bylo do kategorie vědeckých zařazeno 75 % v ústavech OV I, 79 % v ústavech OV II a 81 % v ústavech OV III. Celkově v Akademii bylo do kategorie vědeckých pracovníků zařazeno 78 % atestovaných vysokoškoláků.

Z atestovaných pracovníků bylo **přeřazeno do vyšší (nižší) platové třídy** 24 % (0 %) v ústavech OV I, 18 % (3 %) v ústavech OV II a 25 % (1 %) v ústavech OV III. Celkově v Akademii bylo do vyšší (nižší) platové třídy přeřazeno 22 % (1,4 %) atestovaných vysokoškoláků.

Po ukončení atestací bylo ve vědeckých odděleních ústavů **zařazeno vysokoškolských pracovníků (včetně neatestovaných) do platových tříd** následující:

třída:	8.	9.	10.	11.	12.
OV I	9 %	16 %	24 %	27 %	24 %
OV II	15 %	23 %	23 %	20 %	18 %
OV III	4 %	13 %	24 %	36 %	22 %
Celkem v AV	11 %	19 %	24 %	25 %	21 %

Podrobnější údaje o výsledcích atestací v jednotlivých ústavech vyplývají z přiložených tabulek, zpracovaných podle jednotlivých oblastí věd. Navíc v nich je uvedena i průměrná platová třída vysokoškolských pracovníků ve vědeckých odděleních (vše ve fyzických osobách). Z těchto údajů je kromě jiného zřejmé, že mezi jednotlivými ústavy existují značné rozdíly a že do budoucna by zřejmě bylo účelně vzájemně sladit, alespoň v rámci Akademie, kritéria pro atestace a pro

zařazování do platových tříd. Optimálním řešením by bylo, kdyby byl vypracován mechanismus vzájemné komparace a uznávání výsledků mezi pracovišti VŠ a AV ČR.

Nelze zastírat, že hodnocení atestace probíhaly v nelehké době transformace Akademie za značně turbulentních a fakticky nepříznivých vnějších podmínek včetně legislativních. V tomto směru jsou cenné poznámky, připomínky a komentáře, nezřídka i kritické, které připojili ředitelé jednotlivých pracovišť ke své zprávě o průběhu atestací na ústavech a které by měly být využity.

Většina ředitelů (alespoň z ústavů OV I) připomenula, že důkladné hodnocení všech pracovníků s konkrétními důsledky pro zachování či ukončení zaměstnaneckého poměru proběhlo u nich fakticky (často formou atestace) již v předcházejících letech v souvislosti s dvěma výraznými redukcemi, na jejichž základě se počet pracovníků Akademie snížil na polovinu. V tomto ohledu nebylo možno na základě atestací ukončených v únoru 1994 očekávat další výrazné změny na pracovištích.

Ústavy také upozorňují na to, že v Akademii dnes fakticky nelze skutečně finančně ocenit vynikající nebo nepostradatelné pracovníky a že je nesmírně obtížné vytvořit alespoň trochu přijatelné finanční podmínky pro doktorandy a postdoktorandy. Právě letos přitom nelze

všeobecně k výraznější diferenciaci využít osobního příplatku, a to často ani ne tak z důvodu finanční situace ústavu, jako v důsledku administrativního opatření ve formě neadekvátně svazující výše „závazného ukazatele mzdových prostředků“.

Kromě souhrnných připomínek uvádí ředitelé několika ústavů i případy, kdy někteří pracovníci byli kritičtí ke svému hodnocení i ohodnocení nebo k atestacím jako takovým. To ovšem není v rozporu se skutečností, že ústavy považují většinou atestace za obecně vhodný způsob ohodnocování pracovníků, zvyšování vědecké úrovně pracovišť a zajišťování koncepce ústavu, přestože právě v současné době působí jakékoli zvyšování nejistoty postavení Akademie a jejích zaměstnanců (spolu s možnostmi výrazně vyšších výdělků mimo Akademii) jako negativní faktor stimulující odchod často právě nejkalitnějších pracovníků a snižující už tak malý zájem mladých talentů o práci v Akademii.

Ukončené atestace vysokoškolských pracovníků vědeckých oddělení ústavu byly interní záležitostí jednotlivých ústavů. Logickým pokračováním nezbytného hodnocení kvality vědecké práce v Akademii budou nezávislý periodická hodnocení jednotlivých vědeckých týmů a celých pracovišť. Tuto důležitou úlohu bude plnit nově ustavené Akademické hodnotitelské grémium (AHG), které již zahájilo svou činnost.

Výsledky atestací v AV ČR (únor 1994) v ústavech I. oblasti věd (údaje ve fyzických osobách)

Ústav	Počet VŠ ve věd. odděl. k 1.1.94	Atestacemi pro- šlo	Atestacemi nepro- šlo	Zařazení atestovaných k 10.2.94 věd. odb.	Smlouvy atestovaných na dobu neurč. určit.	Na základě atestací třídy ponech., zvýš., sníž.	VŠ ve věd. odd. (i neatest.) zařazení ve třídách						Ø zařaz. v 8.-12. třídě			
							8.	9.	10.	11.	12.					
ASÚ	62	60	2	39 + 19	31	27	0	6	21	14	7	10	9.90			
FZÚ	291	244	47	175	69	109	135	25	43	79	67	77	10.44			
GFÚ	83	68	15	45	23	21	47	9	15	18	20	21	10.35			
ÚFA	22	18	4	12	6	3	15	1	4	6	7	4	10.41			
MÚ	49	41	8	41	0	1	40	0	0	1	5	26	11.20			
ÚIVT	53	48	5	42	6	11	37	31	17	0	7	10	10.22			
ÚFM	45	43	2	31	12	0	43	42	1	0	2	3	18	9	13	10.62
ÚFP	49	35	14	34	1	18	17	30	5	0	3	4	15	14	13	10.61
ÚDZ	14	13	1	10	3	3	10	12	1	0	2	4	7	1	10.50	
ÚSMH	60	49	11	39	10	9	40	41	8	0	13	16	16	12	4	9.64
GLÚ	41	37	4	33	4	0	37	36	1	0	0	7	8	18	8	10.66
ÚJF	92	81	11	48	33	46	34 +	68	13	0	18	14	24	21	15	10.01
ÚE	22	19	3	14	5	14	5	19	0	0	0	0	6	9	7	11.05
ÚH	29	27	2	22	5	14	13	24	3	0	1	5	5	8	8	10.63
ÚPT	51	31	20	21	10	0	31	28	3	0	3	15	9	19	5	10.16
ÚRE	75	59	16	42	17	40	19	49	10	0	12	10	22	16	15	10.16
ÚTAM	34	33	1	20	13	33	0	32	2	0	4	7	3	6	14	10.56
ÚGN	58	51	7	40	11	15	36	17	34	0	3	11	10	20	14	10.53
ÚTIA	70	69	1	57	12	1	68	70	0	0	5	9	3	22	23	10.72
ÚT	64	54	10	49	5	34	20	49	5	0	4	5	18	16	21	10.70
Celkem	1264	1080	184	814	264	403	674	819	261	0	116	202	302	336	302	10.40

* U dvou pracovníků se na základě atestací uvažuje o ukončení pracovního poměru

+ U jednoho pracovníka se uvažuje o ukončení prac. poměru pro nezpůsobilost

Výsledky atestací v AV ČR (únor 1994) v ústavech II. oblasti věd (údaje ve fyzických osobách)

Ústav	Počet VŠ ve věd. odděl. k 1.1.94	Atestacemi pro- šlo	Atestacemi nepro- šlo	Z a test. k 10.2.94 zařaz. do věd. odb.	Smlouvy atestovaných na dobu neurč. určit.	Na základě atestací třídy ponech., zvýš., sníž.	VŠ z věd. odd. (i neatest.) zařazení do třídy						Ø zařaz. v 8.-12. třídě			
							8.	9.	10.	11.	12.					
BFÚ	44	42	2	33	9	0	42	25	17	0	4	9	17	3	9	10.10
BÚ	68	62	6	43	19	0	62	52	9	1	13	20	13	10	12	9.82
ENTÚ	64	49	15	41	8	7	42	29	21	0	4	17	14	17	12	10.25
FGÚ	119	103	16	75	20	36	67	87	16	0	28	18	32	13	28	9.96
FKÚ	13	7	6	6	1	0	7	4	3	0	0	4	4	2	3	10.31
HBÚ	20	17	3	15	2	5	12	12	5	0	1	1	5	3	10	11.00
MBÚ	158	102	56	77	25	0	102	72	23	7	26	34	36	49	13	9.93
PAÚ	28	21	7	19	2	6	15	5	16	0	6	5	3	6	8	10.18
ÚACH	49	47	2	35	12	3	44	41	6	0	9	14	14	5	7	9.73
ÚEB	60	54	6	43	11	0	54	45	9	0	4	18	20	7	11	10.05
ÚEK	59	58	1	36	22	5	53	38	20	0	9	19	15	10	6	9.75
ÚEM	42	31	11	26	5	5	26	20	8	3	8	12	6	9	7	9.88
ÚFCH	103	91	12	74	17	0	91	62	12	17	6	23	23	26	24	10.38
ÚCHP	102	87	15	67	20	25	62	83	4	0	3	25	14	34	25	10.52
ÚIACH	50	36	14	36	0	0	36	36	0	0	9	14	15	5	5	9.65
ÚMBR	38	34	4	18	16	1	33	31	3	0	10	14	8	4	2	9.32
ÚMG	102	76	26	49	27	26	50	61	10	5	16	29	17	23	17	9.96
ÚMCH	150	122	28	122	0	0	122	118	4	0	20	24	37	32	37	10.28
SLCHPL	9	9	0	6	3	3	6	7	2	0	4	1	3	0	1	9.22
ÚOCHB	153	117	36	95	22	16	101	94	23	0	31	32	34	26	29	9.93
ÚPB	20	16	4	15	1	0	16	14	2	0	3	5	5	6	1	9.85
ÚŽFG	53	36	17	34	2	0	36	26	9	1	14	13	13	6	7	9.60
Celkem	1504	1217	287	965	252	138	1077	962	222	34	228	351	348	296	274	10.02

Výsledky atestací v AV ČR (únor 1994) v ústavech III. oblasti věd
(údaje ve fyzických osobách)

Ústav	Počet VŠ ve věd. odděl. k 1.1.94	Atestace pro nepro- šlo		Z atestovaných k 10.2.94 zařazení do věd. odb.		Smlouvy atestovaných na dobu neurč. urč.		Na základě atestací třída		VŠ z věd. odd. (i neatest.) zařazení ve třídách						Σ zařaz. v 8.-12. třídě
		pro	nepro- šlo	zařazení do věd.	odb.	zařazení do věd.	odb.	ponech. zvýš. sníž.	8.	9.	10.	11.	12.			
ARÚB	13	9	4	9	0	4	5	6	3	0	1	2	2	4	2	10.36
ARUP	40	34	6	25	9	0	34	30	4	0	0	3	6	13	15	11.08
A	21	18	3	13	5	0	18	16	2	0	0	3	11	5	2	10.29
FLÚ	64	48	16	46	2	0	48	45	3	0	1	8	9	29	17	10.83
HÍU	42	42	0	38	4	31	11	35	7	0	0	4	8	19	11	10.88
KNAV	16	14	2	8	6	5	9	10	4	0	0	3	6	6	1	10.31
NHÚ	56	49	7	30	15	0	49	48	1	0	0	16	12	11	17	10.52
OÚ	24	24	0	20	4	0	24	17	3	4	0	3	4	13	4	10.75
PSÚ	26	17	9	17	0	2	15	8	9	0	1	2	3	11	9	10.96
SLÚ	29	16	13	10	6	2	14	10	6	0	4	2	9	5	5	10.20
SOÚ	32	26	6	21	5	3	23	21	4	1	1	3	13	10	5	10.47
ÚDU	36	29	7	27	2	2	27	12	17	0	8	5	6	14	4	10.03
ÚČL	45	34	11	29	5	6	28	29	5	0	3	12	8	12	10	10.31
ÚEP	18	18	0	15	3	2	16	14	4	0	0	4	5	8	1	10.33
ÚBV	13	13	0	13	0	0	13	5	8	0	2	1	7	3	1	10.00
ÚJC	50	44	6	29	15	0	44	4	40	0	1	4	20	14	11	10.60
ÚKS	12	10	2	10	0	4	6	10	0	0	0	0	3	5	4	11.08
ÚSD	17	11	6	5	6	0	11	9	2	0	1	1	8	2	5	10.53
ÚSP	30	27	3	27	0	7	20	27	0	0	0	0	1	23	5	11.14
CELKEM	584	483	101	392	87	68	415	356	122	5	23	76	141	207	129	10.60

Korespondence Masaryk a Beneš 1918/1919

Na tiskové konferenci, pořádané Archivem AV ČR a Tiskovým odborem KAV ČR 6. června, seznámila ředitelka Archivu PhDr. A. Míšková novináře s vědeckou a publikační činností svého pracoviště, a to slovem i příležitostí prohlédnout si poslední vydané edice. Potěšila navíc přítomné prezentací jedné ze dvou do českých zemí udělených medailí, představujících Nobelovu cenu, v tomto případě určenou prof. Heyrovskému v roce 1959.

Středem pozornosti byl ovšem příběh právě vycházející práce z řady Studia historiae Academicae scientiarum bohemicae, totiž edice materiálů 'Masaryk a Beneš ve svých dopisech z doby Pařížských mírových jednání v roce 1919'.

„Historické údobí let 1918/1919 bylo vyvrcholením českého odboje i českých dějin, vzácným dovršením snah, které po staletích diskontinuity vnášely od konce 19. století do českého sociálního a politického vývoje vědomí souvislosti,“ hodnotil historický okamžik vzniku vydávaného materiálu autor edice, doc. PhDr. Z. Šolle, a pokračoval: „Ve chvíli, kdy evropský svět začal prodělávat krizi, která skončila vypuknutím 2. světové války, u nás zasloužou Masarykovou probíhalo po celé meziválečné období dovršování historického vývoje, který byl zaražen, a to zvenčí, teprve událostmi Mnichova. O harmonii a vnitřní výrovnanosti, dosaženou mezi oběma světovými válkami, zápasíme dodnes ...“

Význam vydávané edice ocenil PhDr. A. Kostlán, Archiv AV ČR: „Edice 'Masaryk a Beneš ve svých dopisech' je vydavatelským činem i proto, že přináší nové pohledy na mezinárodní souvislosti, třeba v hodnocení amerického prezidenta Wilsona, ukazuje vztahy Masaryka a Beneše k jiným politikům, například Kramářovi, a v neposlední řadě je jejím přínosem i obsáhlý, práci doprovázející úvod dr. Šolleho.“

Vzájemná neoficiální korespondence T.G. Masaryka s E. Benešem z doby Pařížských mírových jednání (říjen 1918 – prosinec 1919) je vedle aktuálnosti své problematiky (např. vztah Čechů a Němců) krokem při zaplňování prázdných míst naší minulosti. Tvoří souvislost tam, kde byla násilně zpřetrhána, vrhá světlo na stránky našich národních dějin a osobnosti, které byly úmyslně zkreslovány a zaměločovány.

Podobně jako jejich kolegové v jiných ústavech AV ČR, ani vědci v Archivu Akademie nezahálejí. Mají za sebou první výsledky statečné práce, první důkazy životaschopnosti české archivní vědy v nových podmírkách.

průmyslu a vlády USA a odpovídá na otázky novinářů. Ke vztahu vědy a vlády obecně řekl: „Předeším si myslím, že peníze nejsou všechno. Někam jenom vyhazovat peníze na něco, aniž by člověk věděl, jak se využijí, to je ztráta. To jsou vyhozené peníze. Musí existovat mechanizmy, programy. Vláda má podle mého názoru odpovědnost za to, aby se průmyslová základna neustále vyvíjela, protože koneckonců průmysl je jediným zdrojem bohatství každého národa. Měli jsme v Americe jedno takové období, kdy jsme říkali, necháme výrobu Tchaj – wanu a Hongkongu a Koreji a my budeme dělat jenom služby. Jsme takový pokročilý národ, budeme dělat servis. Pak se příšlo na to, že je to nesmysl, že celý národ nemůže dělat 'hamburgs', že skutečně zdroj blahobytu je výroba. Věci se musejí udělat. Komunisté měli takový pitomý slogan: Blahobyt dokážeme vyrobít. Oni ho nejen nedokázali vyrobít, ale ani nevěděli jak ho vyrobít. Jejich metody byly špatné. Ale promiňte mi, ona je to pravda, blahobyt se může jedině vyrobít. Jinak se to nedá udělat. A žádná vláda, podle mého názoru, si nemůže umýt ruce a zbavit se zodpovědnosti za to, že je v národě fungující průmyslová základna, která přivádí stále nové a nové výrobky na trh, výrobky, které lidi chtějí a budou je kupovat a budou se z nich radovat. To se nemůže nechat náhodě. To se mohlo nechat náhodě v 19. století, ale ne dnes. Dnes je všecko příliš složité. Vláda Spojených států nic neplánuje dopředu, neurčuje kolik tun oceli se má udělat. To, co my děláme, je jenom taková manželská poradna. My jenom přivedeme ty partnery dohromady, otevřeme jim ty dveře do ložnice a zhasneme světlo. A už je necháme, aby si to vyřídili sami...“

Akademický bulletin: Říkal jste, že jste se v ústavech setkal s „intelektuálním bohatstvím“, s lidmi, kteří mají přání a touhu někam to opravdu dovést, ale očekávají pomoc. Jakou pomoc podle vás očekávají?

„Spříš organizační pomoc, ani ne tak finanční. Například jsem se dozvěděl, že tu neexistuje 'legal framework' (právní prostředí) na to, aby se mohl udělat třeba inkubátor, protože není žádný zákon o ne-profitních organizacích. Různě se to obchází, protože lidi mají touhu něco udělat a tak hledají cesty kolem – jenže tohle by všechno mělo fungovat. Stejně tak by měl fungovat nějaký mechanizmus, jak převést vědu přes ten dlouhý most, přes který se nikomu nechce jít: až k tomu průmyslovému využití. Ani univerzity ani Akademie tady nejsou od toho, aby dělaly komercentizaci. To není jistě jejich úloha. Jejich úloha je budovat intelektuální substrát, z něhož potom všecko může růst nahoru, z něhož možno čerpat. Průmysl to dělat nebude – odhlédnuto od toho, že má teď starost s privatizací. Ale ani později to nebude dělat, protože je to příliš riskantní. Když někdo něco v nějakém ústavu vymyslí, je pro průmysl ještě moc riskantní dávat do toho peníze. Tady musí právě být někde mezi tím ten most. To, myslím, si lidé v ústavech také uvědomují – a tam vidím onu pomoc. Ani ne tak v penězích. Neslyšel jsem lidi plakat, i když každý si stěžuje, že nemá peníze. Ale měl jsem dojem, že to není ta hlavní bolest. A viděl jsem, že se v ústavech dělají věci, o kterých kdyby se vědělo na Západě, určitě by vzbudily zájem.“

-sd-

Návštěva v Akademii

Začátkem června měli zainteresovaní novináři příležitost setkat se na Národní 3 s ředitelem technických programů a technologických služeb v U.S. Departement of Commerce, Dr. J. J. (Jardou) Ulbrechtem. Americký host českého původu hovořil o vztazích vědy, obchodu,

-sd-

Zlaté plakety AV ČR

Koncem května Akademie věd ČR udělila dvěma předním světovým filozofům zlaté oborové čestné plakety F. Palackého za zásluhy ve společenských vědách.

Ve středu 25.5.1994 předal předseda AV ČR prof. R. Zahradník Palackého plaketu profesorovi Oxfordské univerzity **Siru Peteru Fredericku Strawsonovi**, který je jednou z klíčových postav poválečné analytické filozofie a charakteristickým představitelem oxfordského filozofického myšlení. Za zásluhy o rozvoj britské filozofie byl v roce 1977 povyšen do šlechtického stavu. V letošním roce se prof. P.F. Strawson dožívá 75 let a zároveň uplyne 35 let od prvního vydání jeho slavné knihy *Individuals*.

Ve čtvrtek 26.5.1994 předal předseda AV ČR prof. R. Zahradník Palackého plaketu **profesorovi Ludgeru Honnefelderovi**, prorektoru Rýnské univerzity Bedřicha Viléma v Bonnu, světově uznávanému historikovi filozofie. Prof. L. Honnefelder je předním německým odborníkem v oboru středověké filozofie a ve světě je znám jako znalec filozofie Jana Dunse Scota. V roce 1982 navázal styky s českými filozofickými kruhy a podílel se při svých návštěvách Československa na výuce v nezávislých seminářích.

-jk-

Profesor Ludger Honnefelder, prorektor Rýnské univerzity Bedřicha Viléma v Bonnu

Foto J. Plechatý

Laudatio

pro Sira Petera Strawsona, které pronesl při slavnosti předávání zlaté oborové plakety Františka Palackého profesor Ladislav Tondl:

Jako senior českých filozofů s analytickou orientací mám tu čest pronést několik slov na počest díla a osobnosti Sira Petera Strawsona, člena Britské Akademie a nejvýznamnějšího představitele Oxfordské logické a filozofické školy. Bohaté, podnětné a rozsáhlé dílo Sira Petera Strawsona představuje plodnou syntézu britské filozofické tradice s nejvýznamnějšími směry evropské kontinentální filozofie, analytických přístupů a důrazů na potřebu a význam metafyzických principů. V souvislosti s oceněním podnětné úlohy a vlivu díla Sira Petera Strawsona bych rád upozornil na následující hlavní rysy jeho badatelské a učitelské činnosti:

Předseda AV ČR R. Zahradník během předávání zlaté oborové plakety Siru Peteru Fredericku Strawsonovi

Foto J. Plechatý

– na úlohu jazyka, zvláště přirozeného jazyka, při řešení filozofických problémů a při vytváření koncepčního rámce jakékoli badatelské činnosti. (V této souvislosti nelze přehlédnout jeho důraz na úlohu kategorií, gramatiky a pravidel.)

– na důraz, připisovaný referencím. Počínaje slavnou prací „On Referring“ zastával se a rozvíjel profesor Strawson postupy, inicializované Fregem. Jeho zásada, že výpověď nemá pravdivostní hodnotu, není-li splňován její předpoklad, byla podnětem pro řešení mnoha filozofických a logických problémů.

– K významným zásluhám Sira Petera Strawsona patří jeho analýza a rozvinutí některých Kantových principů, obzvláště jeho důrazu na roli kategorií a na apriorní předpoklady v kognitivních postupech. (Žádná současná epistemologie není myslitelná bez respektování těchto předpokladů.)

– Pro nás, tj. filozofy a vědce, kteří byli nuteni žít řadu let v totalitním systému, byla velmi podnětná a důležitá Strawsonova pozornost, věnovaná roli individua a deskriptivní metafyzice. (Je možno připomenout, že vládnoucí ideologie byla v podstatě nejprimitivnější verzí středověkého realizmu v tom smyslu, že jen universalia jako rasa, třída, národ, strana byla skutečná a individua byla pouze superpozicí těchto universalí.)

Dnešní slavnost na počest logického a filozofického díla Sira Petera Strawsona se koná v Praze, v jednom ze starých center analytické filozofie. Toto centrum bylo nicméně po řadu desetiletí ničeno a někteří ze starých filozofů byli nuteni pracovat mimo oficiální bádání univerzitního společenství ve vnější nebo vnitřní emigraci. S ohledem na mladou generaci jsme opravdu šťastni, že můžeme studovat, slyšet a konečně i osobně poznat Sira Petera Strawsona.

Dovolte mi zakončit toto Laudatio návratem k tradiční latině: *Virum doctissimi logicae philosophiaeque praceptorum et magistro optima exoptant eius amici et discipuli.*

Čestná zlatá plaketa profesoru J. Aschoffovi

Dne 27. dubna 1994 předal **profesor R. Zahradník**, předseda AV ČR, Čestnou zlatou plaketu G. J. Mendela za zásluhy na poli biologických věd **Prof. Dr. med. Jürgenovi Aschoffovi** z univerzity v Göttingen v Německu. Prof. Aschoff patří k zakladatelům nauky o biologické rytmicitě. Přinesl základní poznatky v oblasti formální analýzy biologických rytmů a jejich synchronizace s vnějším dnem. Jako jeden z prvních popsal rozdílné vnitřní periody biologických hodin u různých živočišných druhů a jejich reakci na světlo. Byl zejména průkopníkem v oblasti charakterizace biologických rytmů člověka. Jako první zavedl studie lidských subjektů v izolovaných podzemních prostorech bez vědomí o vnějším čase a stanovil, že vnitřní perioda biologických hodin člověka je 25 hod. Prof. Aschoff publikoval 250 prací z oboru fyziologie, většinou z oblasti biologické rytmicity. Jeho práce otevřaly cestu novému perspektivnímu oboru vědy. Loni dovršil 80. rok života a plaketa mu byla udělena v souvislosti s jeho návštěvou ve Fyziologickém ústavu AV ČR.

Jak vzbudit zájem o matematiku mezi středoškoláky i žáky základních škol?

Matematici se o to snaží už dlouho. První číslo časopisu „Rozhledy matematicko-fyzikální“ vydala Jednota českých matematiků a fyziků v r. 1922. Časopis přináší přístupně psané články z oblasti astronomie, fyziky, informatiky a matematiky.

Mimořádný význam má Matematická olympiáda. Je to soutěž o řešení matematických úloh, která se vypisuje v několika věkových kategoriích. Každoročně se jí účastní asi 3000 středoškoláků a více než desetinásobek žáků základních škol. Pro úspěšné účastníky se pořádají tzv. soustředění, obvykle týdenní pobity v rekreačních zařízeních na nichž se kombinuje matematické vzdělávání s činností sportovní a rekreací. Z nejúspěšnějších účastníků nejvyšší kategorie se vybírá tým na Mezinárodní matematickou olympiádu. Ani studenti a žáci škol, na které matematická olympiáda nepronikne, nezůstanou bez příležitosti. Některé fakulty přírodovědecké, pedagogické i některé střední školy pořádají tzv. korespondenční semináře, tj. rozesírají zájemcům texty s úlohami a zaslánou řešení vracejí po opravě. Korespondenční semináře často vedou k osobním setkáním a některé z nich vrcholí v soustředěních úspěšných řešitelů.

Jakou úlohu má při tom Matematický ústav AV ČR? Je přirozené, že akce tak rozsáhlá jako matematická olympiáda může fungovat jen díky spolupráci mnoha dobrovolníků, učitelů škol všech stupňů i pracovníků Akademie, vesměs členů Jednoty českých matematiků a fyziků. Pracovníci Matematického ústavu jsou duší matematické olympiády na středních školách. Vymýšlejí a vybírají soutěžní úlohy (45 ročně), rozesírají na školy úlohy, vzorová řešení i zásady pro hodnocení studentských řešení. Intenzívne se podílejí na organizaci závěrečného celostátního kola nejvyšší kategorie i na soustředěních nejúspěšnějších řešitelů. Časopis „Rozhledy“ do roku 1990 vydávalo Státní pedagogické nakladatelství s dotací ministerstva. Nyní jej bez dotace vydává Jednota českých matematiků a fyziků a podstatnou část práce vykonává několik pracovníků Matematického ústavu. Vše spočívá na dobrovolné práci lidí, kteří jsou přesvědčeni, že dělají věc dobrou a potřebnou.

Prof. Jaroslav Kurzweil, Matematický ústav AV ČR

Technologický park AV ČR

Akademická rada AV ČR schválila na svém 23. zasedání dne 10. 5. 1994 záměr ustavit **Technologický park (TP) AV ČR jako zájmové sdružení pracovišť Akademie**. TP AV ČR je koncipován jako otevřený právní subjekt, který umožňuje vstup všem pracovištím Akademie, které projeví o členství zájem a budou souhlasit se stanovami Technologického parku. Předpokládá se, že členy sdružení budou časem i vhodné subjekty z oblasti finanční, státní a místní správy, průmyslových a podnikatelských kruhů.

Ustavení Technologického parku je jedním z kroků přispívajících k transformaci AV ČR, která by kromě základního badatelského výzkumu měla být činná v oblasti transferu vědeckých výsledků do oblasti technologií. **TP AV ČR by měl zejména**

- přispívat k racionálnímu využití tvůrčího potenciálu Akademie a tvorit spojovací článek mezi jejími vědeckými pracovišti a inovačním trhem v tuzemsku a v zahraničí
- podporovat ustavení a rozvoj malých inovačních firem orientovaných na technicky progresivní produkty a procesy
- pomáhat při vyhledávání dodatečných finančních zdrojů pro rozvoj technologií a pomáhat při výběru projektů pro tento způsob financování
- rozvíjet informační systémy v oblasti transferu technologií, podporovat a zajišťovat prezentaci výsledků výzkumu a vývoje na výstavách, seminářích a konferencích.

Návrh ustavení TP AV ČR vychází ze **zkušeností získaných při provozu Technologického inovačního centra (TIC)** při Ústavu chemických procesů AV ČR. TIC bylo založeno 1. 2. 1993 jako středisko pro podporu inovačního podnikání malých firem, jejichž aktivity navazují na výzkum Akademie nebo jsou jeho prakticky orientovaným pokračováním. V současné době je v TIC osm malých firem, založených většinou bývalými zaměstnanci Akademie nebo ČVUT. Podnika-

telské aktivity firem jsou soustředěny převážně do oblasti technologií pro ochranu životního prostředí, potravinářských technologií, biotechnologií, komunikačních technologií, vývoje a výroby vědeckých přístrojů a výroby speciálních chemikálií. Lze předpokládat, že vznik Technologického parku sdržujícího různé ústavy Akademie přinese i rozšíření zaměření inovačních firem, které najdou v ústavech (členech sdružení) odpovídající odborné partnery.

Projekt Technologického parku bude zařazen do regionálního programu **United Nations Industrial Development Organisation (UNIDO)** pro podporu a rozvoj transferu technologií. Záměrem UNIDO je podpořit transformaci Akademie, přičemž založení Technologického parku AV ČR bude podle návrhu UNIDO pilotním projektem pro ustanovení dalších technologických parků ve středoevropském regionu.

Cínnost Technologického parku a jeho přínos pro Akademii budou vyhodnoceny na konci roku 1995 a podle výsledků bude rozhodnuto o jeho dalším vývoji.

Ing. J. Klusáček, CSc.
ÚCHP AV ČR

Akademická legislativa

V souvislosti s postupem transformace Akademie věd České republiky se do popředí zájmu opět dostávají otázky právní a legislativní. Byl vznesen požadavek na zásadní novelizaci zákona č. 283/1922 Sb. o Akademii věd České republiky či dokonce jeho úplné nahrazení zákonem novým.

V této situaci rozhodla Akademická rada AV ČR zřídit zvláštní poradní orgán – **legislativní komisi**. Tato komise je složena ze zástupců vědeckých ústavů všech vědních sekcí a poslana o profesní právníky z Akademie a vědecké pracovníky Ústavu státu a práva AV ČR. V čele komise je JUDr. František Novák, CSc., člen Akademické rady a pracovník ÚSP AV ČR. Hlavní poslání komise spočívá v přípravě návrhu zásad nového zákona o Akademii věd České republiky, jak tento úkol vyplývá z usnesení vlády. Práce na přípravě tohoto legislativního dokumentu probíhají paralelně s přípravou vědní koncepce a politiky Akademie a jsou v jistém smyslu jejím vyústěním.

Legislativní komise připravila **první verzi zásad zákona**, jež bude předložena celoakademické diskusi ve všech jejích relevantních strukturách ve druhé polovině tohoto roku.

Nový zákon o Akademii věd ČR se připravuje v době, kdy na pořadu dne je rovněž legislativní řešení problémů souvisejících, tj. vysokoškolské a postgraduální vzdělávání, státní podpora vědy a vývoje technologií, neziskové organizace. Jedná se tedy o významné systémové změny zejména v oblasti vysokého školství, vědy a obecně v celém neziskovém sektoru. O to je cínnost komise závažnější. S náměty a připomínkami ohledně zákona o Akademii věd ČR je možné obrátit se na kteréhokoliv člena komise uvedeného v následujícím seznamu.

Legislativní komise, poradní orgán Akademické rady AV ČR
(stav k 1. 5. 1994)

Předseda: JUDr. František Novák, CSc., člen Akademické rady AV ČR
Členové: JUDr. Jan Bárta, CSc., Ústav státu a práva AV ČR

RNDr. Slavoj Černý, CSc., Ústav fyzikální chemie a elektrochemie Jaroslava Heyrovského AV ČR

Ing. Pavel Chráška, DrSc., Ph.D., Ústav fyziky plazmatu AV ČR

RNDr. Helena Illnerová, DrSc., místopředsedkyně AV ČR

Ing. Karel Klusáček, CSc., Ústav chemických procesů AV ČR

PhDr. Jan Kořenský, DrSc., Ústav pro jazyk český AV ČR

PhDr. Petr Nejedlý, Ústav pro jazyk český AV ČR

PhDr. Stanislav Provazník, CSc., Filozofický ústav AV ČR, Kabinet pro výzkum vědy, techniky a společnosti

Ing. Prokop Sedlák, Ústav termomechaniky AV ČR

JUDr. Josef Skála, CSc., Ústav státu a práva AV ČR

Doc. PhDr. František Šmahel, DrSc., Historický ústav AV ČR, místopředseda Vědecké rady AV ČR

JUDr. Miroslav Šmidák, Kancelář AV ČR

Ing. Milan Šolc, DrSc., člen Akademické rady AV ČR

RNDr. Jiří Velemínský, DrSc., 1. místopředseda Vědecké rady AV ČR

Tajemnice: Mgr. Jitka Šulcová, Kancelář AV ČR

Zemřel profesor Ladislav Haňka

Profesor Ing. Dr. Ladislav Haňka, DrSc., se narodil se 28. 6. 1911 v Městci Králové. V Praze maturoval na reálném gymnáziu a r. 1935 s výborným prospěchem ukončil studium na ČVUT. Pracoval pak v ČKD Vysočany a v pozdějším MEZ (dříve Brown-Boveri) v Drásově, kde se po r. 1945 stal ředitelem závodu. V pozdějších letech byl ředitelem n. p. PAL; výzkumné činnosti se mohl více věnovat ve funkci ředitele Státního výzkumného ústavu silnoproudé elektrotechniky (1953 – 1960), který jeho zásluhou vyrostl v jedno z největších center aplikovaného výzkumu u nás.

Ale již r. 1958 se stal zastupujícím a r. 1962 řádným profesorem teoretické elektrotechniky na ČVUT; děkanem fakulty technické a jaderné fyziky byl pak až do r. 1964.

V této době započala i jeho práce v ČSAV; r. 1962 se stal členem nově založeného vědeckého kolegia energetiky, od sedmdesátých let vědeckého kolegia technické kybernetiky a elektroniky. Mnoho svých pedagogických zkušeností a schopností věnoval Akademii jako předseda její komise pro posuzování vědecké kvalifikace a předseda atestační komise. Členem korespondentem ČSAV se stal r. 1975.

Ve svém vlastním životopisu uvedl dvě základní oblasti své vědecké práce: nejprve se věnoval problematice elektrických strojů, posledních asi dvacet let teorii elektromagnetického pole. Z obou oblastí publikoval třicet původních prací a množství menších článků. Jeho „Teorie elektromagnetického pole“ (Praha, SNTL 1975) se stala celostátní učebnicí. Jeho poslední velká práce „Elektrodynamika a pohyb“ (Praha 1988) získala cenu ČLF. Poslední teoretickou oblastí, které se začal věnovat, byly otázky transportu elektrické energie.

20. dubna 1994 zemřel po delší těžké nemoci. Odešel dobrý člověk, obětavý pedagog a pilný vědec. Zanechal tu tolik výsledků poctivé práce, že není možné je v kratičké vzpomínce ocenit.

PhDr. J. Schwippel, AAV ČR

Zprávy

Dohoda o vědecké spolupráci

Dne 26. ledna 1994 byla korespondenční cestou podepsána Dohoda o vědecké spolupráci mezi AV ČR a Národní indickou akademíí věd na léta 1994 – 1998. Výměnná kvota činí každoročně 3 měsíce pro krátkodobé pobytu do 6 týdnů a 9 měsíců pro dlouhodobé pobytu od 3 do 6 měsíců. Dohoda nepokrývá oblast společenských a humanitních věd.

Dr. Dan Dvořák

Německá stipendia

Humboldtova nadace nabízí stipendia pro výzkum na univerzitách a v ústavech v Německu vědeckým pracovníkům mladším 40 let (6-12 měsíců, 3200 až 4000 DM netto měsíčně). Dobrá znalost němčiny je nezbytná u humanitních oborů, angličtina stačí ve vědách přírodních, lékařských a technických.

DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) poskytuje stipendia do věkové hranice 32 let pro studium a postgraduální výzkum na německých univerzitách a v ústavech (roční pobyt, 1000, 1150 a 1600 DM měsíčně + 410 DM pro doprovázející manželku nebo manžela, příplatky na cestovné, pojištění, knihy, event. kurzy němčiny).

DFG (Deutsche Forschungsgemeinschaft) – žádosti o stipendia nebo o účast na společných programech lze podávat jen prostřednictvím partnerské organizace ve vlastní zemi, u nás tedy AV ČR.

Informační leták je k dispozici v sekretariátech I.– III. vědní oblasti (Dr. Růžička, Ing. Bulička, Dr. Míšek).

Sir Karl Popper v Praze

Ve dnech 23.5. – 27. 5. navštívil Českou republiku na pozvání děkana lékařské fakulty UK jeden z nejvýznamnějších myslitelů současného světa Sir Karl Popper. Během návštěvy mu byl udělen čestný doktorát Univerzity Karlovy v oblasti medicíny a byl přijat prezidentem Václavem Havlem.

Daň z přidané hodnoty

Náhrada DPH při nákupu přístrojů z prostředků zahraničních grantů

Nárok na odpočet DPH mají podle zákona o dani z přidané hodnoty č. 588/93 Sb. ve znění pozdějších novel pouze plátcí DPH, kteří splňují podmínky stanovené v § 19 citovaného zákona:

odst. 1) Nárok na odpočet daně má plátcí, pokud nakoupené zboží, stavební objekty, převedené nemovitosti, přijaté služby nebo převedená a využitá práva (dále jen „přijatá zdanitelná plnění“) použije k dosažení obratu za svá zdanitelná plnění za podmínek stanovených zákonem.

odst. 2) Plátcí má nárok na odpočet daně ve zdaňovacím období, do kterého daň na vstupu zaúčtována, nejdříve však ve zdaňovacím období, kdy se uskutečnilo zdanitelné plnění, nebo ve prvním zdaňovacím období po datu účnosti uvedeném na osvědčení o registraci, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Podle vyjádření pracovníků Centra pro zahraniční pomoc při Ministerstvu hospodářství připravuje Ministerstvo financí vyhlášku, která umožní vrácení odpočtu DPH v případě zahraničních grantů.

KALEIDOSKOP AB 94 ** KALEIDOSKOP AB 94

UNESCO vyzývá k nominaci kandidátů na cenu Kalinga 1994 za popularizaci vědy. Podmínky na kontaktní adresu, termín nominace je 10. července.

CESMECA, sdružení francouzských vysokých škol technického zaměření, pořádá sérii specializovaných mezinárodních kursů **Quality Management in Production Engineering** (všechny v angličtině) v Lyonu od 3.10. do 16.12.1994. Vzhledem k omezenému počtu účastníků se přihlášky přijímají pořádají, ve kterém dojdou, nejpozději do 15. září. Program a formulář na kontaktní adresu.

Česká společnost pro biochemii a molekulární biologii, Biotechnologická společnost, Ústav organické chemie a biochemie, Ústav chemických procesů a Katedra biochemie a mikrobiologie Fakulty potravinářské a biochemical technology připravují mezinárodní symposium **Plant Cell, Tissue and Organ Cultures in Liquid Media** (Praha, 8. - 11.7.1994).

EXXON poskytne v roce 1995 evropskému chemikovi mladšímu 40 let grant v částce 37 500 ECU na základní nebo aplikovaný výzkum v rámci programu **Selectivity in heterogeneous catalysis for hydrocarbon and natural feedstocks**. Přihlášku lze podat do konce února 1995, podmínky na kontaktní adresu.

Evropská komise (DG XII-C) připravuje 5. konferencí **R&D on Industrial and Materials Technologies** (Brusel, 6.-8.12). Registrační poplatek je 300 ECU do 15. 10., po tomto datu 350 ECU. Přihlášky adresujte European Congress Consultants & Organizers, Rue de l'Abbaye 27a, B-1050 Brussels, fax (32,2) 640 66 97, telex 61434 sdrbrub b.

Mezinárodní konference **Computer based learning in science** se bude konat v Opavě od 30. 6. do 4. 7. 1995. Adresa pořadatelů: Open Education & Sciences, P. O. Box 84, 746 20 Opava 1.

Katedry ošetřovatelství univerzit v Rejkjavíku, Madisonu (Wisconsin), Glasgov a Novozélandská organizace zdravotních sester připravují mezinárodní konferenci **Nursing Scholarship and Practice** (Reykjavík, 20. – 23. června 1995). Formulář přihlášky na kontaktní adresu.

Kontaktní adresa

Není-li uvedeno jinak, je původní zdroj informace k nahlédnutí na kontaktní adresu u paní A. Štysové, Kancelář AV ČR, Národní 3, Praha 1, telefon 24 22 0384, linka 480.

Oprava

V 9. čísle AB byla nesprávně uvedena hodnota knižního daru Spolkového ministerstva pro vzdělávání a vědu knihovnám AV ČR. Správně mělo být uvedeno 200 000 marek. Redakce se za tuto chybu omolouvá.

Seznam publikací

o činnosti a zaměření zahraničních vědeckých institucí a vysokých škol, které jsou k nahlédnutí u referentů v sekretariátu Rady pro zahraniční styky (pokračování)

Rakousko

(Ing. Alena Solničková)

Almanach Rakouské akademie věd za rok 1991/1992, informace o činnosti, seznam pracovišť

Rusko

(Ing. Alena Solničková)

Ruská akademie věd, informace o pracovištích, 1989

Zpravodaj Ruské akademie věd sv. 63 č. 12, prosinec 1993

Spolková republika německo

(Ing. Alena Solničková)

Alexander von Humboldt-Stiftung, informace o činnosti Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD), zpráva za rok 1992

Deutsche Forschungsgesellschaft (DFG), statistika a výroční zpráva za rok 1992

Hochschulen auf gemeinsamem Weg (Kooperationsbeziehungen deutscher Hochschulen mit Hochschulen und Wissenschaftseinrichtungen in Mittel-, Ost- und Südosteuropa), 1993

Max-Planck-Gesellschaft, přehled vědeckých ústavů, 1984

Johann-Wolfgang-Goethe-Universität, Frankfurt a.M., seznam m přednášek pro zimní semestr 1993/94

Informace o vysokých školách v SRN, 1990

Vademecum, dvoudílná publikace o výzkumných a vzdělávacích institucích v SRN včetně konktaktních adres, 1992

Forschungsreport 2/93 (vydává AiF, Otto von Guericke, Köln)

Forschung 1993 – zpravodaj Spolkového ministerstva pro výzkum a technologie, Bonn

Švédsko

(Mgr. Andrzej Magala)

Science in Sweden, The Royal Swedish Academy of Sciences 1939-1989, Stockholm

The Royal Swedish Academy of Sciences Documents No. 53 (1990), No. 55 (1991), No. 56 (1992)

The Royal Swedish Academy of Engineering Sciences IVA, 1991

The Royal Swedish Academy of Sciences Matrikel, 1992-1993

The Royal Swedish Academy of Sciences Matrikel, 1993-1994

Švýcarsko

(Ing. Alena Solničková)

Švýcarská akademie přírodních věd, zpráva za rok 1990

Švýcarská akademie humanitních a sociálních věd, zprávy za rok 1992 a 1993

Akademický bulletin č. 1 z r. 1993

Tchaj – wan

(JUDr. Dan Dvořák)

National Science Council 1992, informační brožura

Indicators of Science and Technology in Tchaj – wan, 1993

USA

(JUDr. Dan Dvořák)

National Science Foundation (NSF), Science and Technology Centers

National Research Council (NRC), Organization and Members, 1993

(National Academy of Sciences,
National Academy of Engineering,
Institute of Medicine)

Velká Británie

(Mgr. Andrzej Magala)

The Royal Society, The Next 10 Years, London 1990

Year Book of the Royal Society, 1991

School of Slavonic and East European Studies, University of London, Postgraduate Prospectus for 1993

School of Slavonic and East European Studies, University of London, Prospectus for 1993 Entry

University College Oxford

University of Oxford, Undergraduate Prospectus 1993-1994

The British Academy Directory 1992-1993

The British Academy Guide to Awards in the Humanities and Social Sciences 1992-1993

Vydává:

Tiskové oddělení Kanceláře AV ČR

Národní 3, Praha 1

Odpovědný redaktor: Svetozár Pantůček

Redakce: Sylva Daníčková

tel.: 24 24 05 14

Sazba: Fortuna, středisko fotosazby, Praha

Tisk: Academia Praha

Číslo vychází 15.6.1994